АРХІТЕКТУРА коминів утворює свої ансамблі, комини здрібніло повторюють стилі будинків різних часів, лиш площиною їхньої топографії є дахи; часом рівні, а часом — похилі, розхитані під різними кутами до землі (чи значить це, що комини — будівлі звернених площин, чи значить це, що і відносно неба вони відхилені, адже земля і небо — дві паралельні межі: верхня й нижня?). Раціоналізмові достат ньо простих труб — щоб випускати дим, але не так ще давно намагалися думати про довершеність коминів. Можливо, хтось навіть мусів проектувати цілий будинок заради коминаідеї (коминової ідеї)?

БРУКІВКИ різні в цілім місті. Я мрію скласти мапу міста з позначенням усіх ґатунків бруку. І не біда, що на моїй мапі більша частина міста буде фігурувати як порожнє місце. Зате ми побачимо, що є справжнім містом. Є брук великий і опуклий. Він матовоясний, він був би ще й шорстким, мов камені на річкових острівцях, якби не був такий стертий. По ньому йдеш, як ходять у дитинстві чи у старості — вагаючись, де і як залишити наступний слід. Є ж брук дрібний. Чорний і блискучий. Здається, ніби бачиш його на глибину найближчих сантиметрів. Такою бруківкою навіть можна ковзати під час дощу.

ВІКНА продовжуються надвір, виходячи з площин в об’ємність. Бо вікно — це ще і той паралелепіпед жовтизни, яка випучується у вечір. Їм особливо зручно так робити, коли осіння темрява насправді є туманом. Бо на тумані непорушно тримаються об’ємисті нашарування вікон. Коли ж шматок незадіяного в геометричних побудовах туману потрапляє в коридори світла, то здається, що від зимна парують самі шиби.

ГАРМИДЕР птахів і ворон чітко різниться за періодич ністю. Скажімо, дрозди кричать водночас із дозріванням винограду. Періодичність, отже, майже рік. І кожного року для них слід залишати бодай трохи винограду на балконі. Тоді твій дім не обмине дроздова зграя саме перед відльотом звідси. Ти остаточно пересвідчишся — дозрів твій виноград недаремно. Те, що не вжили на вино, пішло твоїм птахам на подорожній харч. Період горлиць зовсім інший. Усього тиждень, їх чути лише в неділю і тільки

дуже рано. То скла дова імпресії "недільний ранок". І аж як гомін міста переб’є постогнування горлиць, тоді почнеться Служба Божа. І горлиці, й дрозди — то птахи. З воронами інакше, їх роз пачливі набридливі волання відзначають фактичний кінець дня, в такі хвилини ми повинні б іти додому.

ДИМ сиґарет, однак, не те, щоби густішав, а просто залишається стабільним. І демонструє нам наочно зв’язок між Всесвітом і тілом, проходячи за повною схемою колообігу в природі. Напрочуд довго, випущений, мов душа, тримається певної форми, універсальної та нетривкої, поповнюючи те, що називалося колись етером. І так, наче зібганий у масу, поволі піднімається в бік неба. Спочатку сірим виділяється на чорнім; потім минаючи кордон досяжності для зору. Мов посередник між двома світами: предметів та ідей.

ЕВОЛЮЦІЙНО цей вечір може бути восьмим, а може тридцять першим етапом осені. Бо осінь — ряд елементарних епізодів, що еклектично послідовні. Енцикліки про зміну епізодів осінь поширює всіма можливими шляхами (якот промінням, вітром, павутинням, летом листя, закляклістю тощо).

ЄДИНЕ, що тримається незмінним в ієрархії цих ентропійних змін, — євангелійна сила відчуттів (хоч і достатньо єретичних). Вона єдина навіть за різниці варіантів.

ЖОВТЕ панує швидше традиційно. Для тих, хто прагне жовтого, його достатньо. Найперше — нанесеного у згини ринв, потовченого під ногами. Загалом жовтень ще зелений. Місцями трапляється червоне, фіолетове, бронзове. І зовсім чорне — уночі.

ЗООЛОГІЧНІ спомини надвечір вирішальні. Уява змушена з ерзаців тваринних образів компонувати те, чого бракує. При з’яві місяця мене до себе кличе жінка із сухожиллями вовчиці. Учені карлики, загорнені в кігтисті крила, як лилики повисли на каштанах. Кроти докурюють

останню сиґарету на порогах нір і щось мугикають про ясність ночі. Дівчатка вигинають спини, наставляючи загривки. Звірі все більше хочуть їсти: їх корчить від мутацій. У кожному, хто чвалом шпацерує, як на нічному полюванні, ці дивні звірі аж кишать. А в кожній бестії позбирані найгірші людські звички.

ІНІЙ не був би недоречним цієї ночі. Обов’язково треба чимось остудити шал марев. Іній завжди бачимо аж уранці. І не знати звідки він береться. Чи падає, мов сніг, всю ніч, чи проступає рано, мов роса. Всілякі наукові трактування нічого не прояснять. Одинокий спосіб — не вставати з лавки аж до завтра. Хай цікавість до фізичних аксіом потрохи витісняє навіженість. Треба себе офірувати спростуванню феномену. Але шкода надій — то ще не нині.

ЇЖАК один, товариш майже, десь тим часом зник. (Потім, аж через місяць, я знайду його замерзлим. І мене назавжди вразить той вираз, з яким помирають їжаки, коли вони увечері засинають, а вранці просто не встають. У того їжака лице було утихомирене і чисте. А лапки складені на грудях. Я подумав: їжаки вмирають так, як люди. Чи люди так, як їжаки? Придивившись, я зауважив: той їжак подібний на моє відображення в бочці з охолодою водою. Ніби збоку побачив себе по смерті). Хоч їжака нема, придався його досвід. Я нагорнув на себе листя, що позбиралося на лавці, і міг спокійно споглядати далі.

Колись КОЛОНКИ були по всьому місту. Вони копію вали своїм ладом галуження підземних рік. Вода з колонки пахне особливо. У неї запах великих кількостей води (так пахнуть кам’яні криниці, гірські маленькі річечки), а не ковтка. На ґратах під струменем води перевертались обрізки яблук, цвіт липи, кісточки черешень. Містом ходилося без печно, орієнтуючись, як на твердині, на колонки. Та, що за кілька кроків від цієї лавки, тепер уже мало не остання. Вона, з камінчиком, закладеним під клямку, відчиняє вихід спертим підземним водам. Щоби напитись, незважаючи на тиск, по трібно струмінь цілувати збоку, воду притримуючи губами.

ЛІХТАРЕНЬ, навпаки, стає все більше. У цьому сквері їхня густина найбільша в цілім місті. Відтінок світла — якийсь фотографічний. Всі лампи у подвійних умбрах. Перша шкляна, а друга з листя і гілок. Бо ліхтарі дісталися до крон, а крони розрослися на ліхтарні. Тому — найяскравіше світло всередині сферичних лип. На липах можна прочитати кожний листок, як кожну літеру в газеті, в яку загорнена жарівка. Світло спокійне, як перейде через зелене. Місто здається іграшковим у такому освітленні. Відтінків соняч ного світла вночі нема. Фасади — наче різнокольорові макети з іграшкового набору. Фотографічність кольорів нагадує поштові картки. Для розуміння міста ці кадри необхідні. Як вивченню ботаніки потрібні рисунки в атласахвизнач никах.

НІЧ…

НОСТАЛЬГІЯ…

ОСІНЬ… Окремі лексикони. Світ у світі. Як Піщинка з Ґобі, що перенесена в Сахару…

Під ПЛИТАМИ чаїться небезпека. Принишкла порція вчорашнього дощу відповідає атентатом на необачний крок. Переходити небезпечне поле потрібно певними стежками — вже спробуваними й тобою помаркованими. Тому хода по плитах нагадує аплікатуру блюзу на клавішах рояля (стриб ки — арпеджіо, найменші кроки — хроматизми). А коли у всьому місті вимкнуть лампи, блюз — імпровізація з закри тими очима.

РАНОК тим ближчий, чим повніша анестезія пережитого вночі. Зближення ранку співставне хіба що з дією новокаїну. Себе відчути годі. Реальний світ спотворений через відсут ність дотику. Буття скалічене — не в змозі фіксуватися у мові. Та ранок упізнається за ринвами. Горизонтальні й вертикальні ринви — найчіткіший контур, за яким прояв ляється даґеротип площі.

СИҐАРЕТИ — складова анестезії. І колективне підсві доме. Перелік їхніх марок — реєстри комплексів, стереоти пів, архетипів, мітів. Насправді вечір закінчиться тоді, коли закінчаться сиґарети. Кожна наступна з набоїв пачки — новий відрізок на спіралі розвитку подій. Тривала драма.

ТЕАТР абсурду на ніч припинив атракцію. Нема статис тів — тож нема театру. Лиш титри у формі вивісок крамниць, а ще майстерні, двох контор, бібліотеки на місцях. За їхніми ремарками можна вгадати наступну дію. У всього, що вважається декором — дерев, дахів, лавок, гнізд, ялівцю, — антракт, позбавлений парадоксальних вимог чийогось задуму. Години самоцінності речей.

УЧОРА закінчилося годину тому офіційно. Але ця ніч — доказ релятивізму у часоплині. Сьогодні вночі однаково функціонують вчора, сьогодні, завтра, вчорасьогодні, сьогоднізавтра, вчоразавтра. Якась нейтральна зона. І місце співпадіння околиць теперішнього, минулого й майбутнього часів. Хаос, породжений заглибленням у сутність часу. До того ж суперечна смуга впливу різних поясів.

ФІЛОСОФІЯ. Завжди при тобі, як частина тіла. Коли більше нема нічого, вона є Всім.

ХОЛОД починає з рук. Одягає руки у свої рукавиці. Вони стискають пальці. Руки втрачають інтеліґентність. Хоч тільки холод, а не студінь. Між холодом і мною — стіна з фланелі й вовни. Але холод перелазить через стіни. Від холоду тремтять, як від щасливої напруги чи від сміху; і прилипає поодиноке листя до асфальту. А жили, втягнені углибину руки, примерзли у кишені до вкушеної грушки. Не відігрітись навіть сірниками — припалюєш від сиґарети. Уява шкіри вже загорнена у ковдру.

ЦИНАМОНОМ, розсипаним у кредeнсі, горіхом, втер тим у шкіру, немитим слоїком з квасного молока, клубком волічки, впущеним у воду, цибулею, потертою на терці, гвоздикою, потовченою в моздирі,

цитриною, розмоченою в каві, лушпинням яблук і сливок, піччю, напаленою кача нами кукурудзи, кминним вивaром, замерзлими дошками, бадиллям з вітром усередині, ожиновим вином, коньяком з дубового листя пахне осінь. А найголовніший компонент той, якому немає місця в жодному реєстрі. Той відтінок звичайно адсорбують тіні.

ЧАСАМИ це вдасться, часто — ні. Але щоразу я прагну охопити Все. Це треба встигнути зробити до світання. Напружити всі сили — й охопити Все. Магічність полягає в тому, що це не може бути послідовним рядом образів.*

* Від редакції: вочевидь, наш автор, Тарас Прохасько, надміру напружував усі сили свого побитого антикварного "ремінґтона", аж той не витримав. Таким чином, чергова спроба охопити все, пробачте, Все, Охопити Все, завершилася черговою невдачею: "Часами це вдасться, часто — ні". Дякуємо за увагу. Okrutny i smutny jest wiat!